

Norsk624/Norsk2B: Nordisk litteratur 2: Teksthistorie og kulturutvikling

NB: Det vil komme ei bestillingsliste frå studentbokhandelen Akademika, kor det vil være mogleg å bestille alle pensumbøkene samla.

Emneansvarlig: Førsteamanuensis Anders M. Gullestad (anders.gullestad@uib.no)
Administrativt ansvarlig: Mona Vervik Uthaug (mona.uthaug@uib.no)

PENSUM:

1 Litterære tekster

Norrøn litteratur

Soga om Gisle Sursson, LNU / Samlaget 2003.

[*Voluspå*](#), utg. 2012

Utdrag frå “Gylvaginning” i *Snorre-Edda*, s. 266–281 (LK)¹

Utdrag frå *Soga om Olav den heilage*, kap. 112–113, 188–190 og 233–234 (LK)

Folkedikting

Folkeviser (begge finst i Sejersted og Vassenden: *Lyrikk: En håndbok*):

Maren Ramskeid (M. B. Landstad): ”Draumkvedet”

Anne Skålen (Sophus Bugge): ”Margjit og Targjei Risvollo”

Stev (finst i fillageret på Mitt UiB)

Gamlestev: utdrag frå «Frøde-stev»

Nystev: utdrag frå «Elskhug-stev»

Folkeeventyr:

”Hvidebjørn Kong Valemon” (LK)

”Præsten og klokkeren” (LK)

Lyrikk

Om lag 40 sider nordisk lyrikk frå perioden 1600–1900.²

¹ Alle kortare tekster merka LK kan lastas ned frå litteraturkiosken.uib.no

² Ei normalside lyrikk blir rekna til 25 linjer. Sidetalet blir utrekna etter denne tabellen:
1–13 linjer: 0,5 s. 14–32 linjer: 1,0 s. 33–38 linjer: 1,5 s. 39–57 linjer: 2,0 s. osv.

Norske tekster (alle unntatt Aasen finst i Sejersted og Vassenden: *Lyrikk: En håndbok*):

Dorthe Engelbretsdatter: "Afften Psalme" (1678) (3 s.)
Petter Dass: "Den Anden Sang: Helliget vorde dit Navn" (1715) (3 s.)
Johan Herman Wessel: "Vaaren" (1774) (2 s.)
Henrik Wergeland: «Til en Gran» (1834) (3 s.) og "Pigen paa Anatomikammeret" (1837) (1 s.)
Johan S. Welhaven: "Lokkende Toner" (1844) (1 s.)
Aasmund O. Vinje: "Ved Rundarne" (1860) (1 s.)
Ivar Aasen: "[Sumarkvelden](#)" (1863/1875) (2 s.)
Henrik Ibsen: "Borte!" (1871) (0.5 s.)
Bjørnstjerne Bjørnson: "Salme II" (1880) (2 s.)
Sigbjørn Obstfelder: "Navnløs" (1893) (1 s.)

Svenske tekster (finst på litteraturbanken.se):

Carl Michael Bellman: [Epistel nr. 82](#) (1790) (3,5 s.) (s. 271-274)
Erik Johan Stagnelius: "[Till Föruttnelsen](#)" (seinast 1818) (1 s.) (s. 15-16)
Gustav Fröding: «[Strövtåg i hembygden](#)» (1896) (3 s.) (s. 53-59)

Danske tekster (finst på kalliope.org):

Thomas Kingo: "[Den XI. Song: Keed af Verden, og Kier ad Himmelen](#)" (1681) (4 s.)
H.A. Brorson: "[I skal finde et spædt Barn](#)" ("Mit Hierte altid vancker") (1732) (3,5 s.)
Nikolai F.S. Grundtvig: «[I Kveld blev der banket paa Helvedes Port](#)» (1837) (3 s.)
J. P. Jacobsen: "[Arabesk. Til en Haandtegning af Michel Angelo](#)" (1874) (4 s.)

Dramatikk

Ludvig Holberg: *Erasmus Montanus* (1721/1731)
Henrik Ibsen: *Peer Gynt* (1867) og *En folkefiende* (1882)
August Strindberg: *Fadren* (1887)

Epikk

a) Romanar

Camilla Collett: *Amtmandens Døtre* (1854–55)
Bjørnstjerne Bjørnson: *Synnøve Solbakken* (1857)
Arne Garborg: *Bondestudentar* (1883)
Amalie Skram: *Sjur Gabriel* (1887)
Knut Hamsun: *Sult* (1890)

b) Noveller, segn og eventyr

Norske tekster (finst i Gimnes og Hareide: *Norske tekster: Prosa*):

Maurits Hansen: "Luren" (1819)
Peter Christen Asbjørnsen: "En gammeldags Juleaften" (1843/1870)

Alexander Kielland: "Karen" (1882)
Jonas Lie: "Andværs-Skarven" (1891)
Hans E. Kinck: "Felen i vilde skogen" (1895)

Svenske tekster (fint på litteraturbanken.se)

August Strindberg: «[Ett dockhem](#)» (1884) (s. 253-282)
Victoria Benedictsson: «[Giftermål på besparing](#)» (1884) (s. 261-270)

Danske tekster (fint på adl.dk og/eller i LK)

Steen Steensen Blicher: "[De tre Helligaftener](#)" (1841) (LK)
H.C. Andersen: "Fyrtøjet" (1835) (LK) og "[Skyggen](#)" (1847)
J.P. Jacobsen: "[Mogens](#)" (1872)
Herman Bang: "[Irene Holm](#)" (1890) (LK)

Sakprosa (essay, taler, brev, bokmeldingar osv.):

Ludvig Holberg: Libr. I: Epigram 86: "[Store og prægtige løfter](#)" (1744) (3 s.)
Camilla (Wergeland) Collett: Brev til Emilie Diriks (1836) (4 s.) (LK)
Aasmund Olavsson Vinje: Innleiing og "Grauten paa Grut", frå *Ferdaminni fraa Sumaren 1860* (1861) (totalt 8 s.) (begge LK)
Georg Brandes: «[Indledning](#)» (1872) (14 s.)
Bjørnstjerne Bjørnson: "Om at være i Sandhed" (1877) (5 s.) (LK)
Amalie Skram: Bokmelding av Kiellands *Garman & Worse* (1880) (7 s.) (LK)
Alexander L. Kielland: Brev til Louise Drewsen (1884) (2 s.) (LK)
Henrik Ibsen: Brev til Georg Brandes (1886) (3 s.) (LK)
Herman Bang: «Lidt om dansk Realisme» (1879) (LK)
Knut Hamsun: «Fra det ubevidste Sjæleliv» (1890) (12 s.) (LK)

2 Litteraturhistorie, teoretiske og didaktiske tekster

NORSK624 byggjer vidare på kurset NORSK621, som har fokus på litterære sjangrar og analytiske verktøy. Tilrådd bakgrunnsmateriale er læreboka frå dette kurset: Anders M. Gullestad, Christine Hamm, Jørgen Sejersted, Eivind Tjønneland og Eirik Vassendens *Dei litterære sjangrane. Ei innføring* (2017).

Norsk litteraturhistorie

Les om litteratur før 1900 i: Per Thomas Andersen: *Norsk litteraturhistorie* (andre utgåve, 2012).

Teoretiske tekster:

Asbjørn Aarseth: "Periodisering i de estetiske disiplinene" (1990) (LK)
Edvard Beyer: «Norsk litteraturhistorieskriving fra 1860- til 1970-årene» (1990) (LK)
David Perkins: «Litteraturhistorie – en aktuell diskusjon» (1992/2005) (LK)
Asbjørn Aarseth: «[Det moderne gjennombrøtet i mediehistorisk perspektiv](#)» (2009)
Preben Meulengracht Sørensen: "Den norrøne litteratur og virkeligheden" (1989/2000) (LK)

Didaktikk:

Følgjande tekstar frå Bjørn Kvalsvik Nicolaysen og Laila Aase (red.): *Kulturmøte i tekstar. Litteraturdidaktiske perspektiv* (2005) er pensum (boka må kjøpast):

- Jon Smidt: «Litteratur i skolen – ord og visjoner i tid og virkelighet» (s. 32-50)
Torill Steinfeld: «Litteraturhistorie i norskfaget – historiske linjer og aktuelle perspektiver» (s. 51-71)
Eiliv Vinje: «Om kanon i litteraturundervisninga» (s. 72-87)
Laila Aase: «Litterære samtalar» (s. 106-124)

Andre didaktiske tekstar:

- Bjørn Kvalsvik Nicolaysen: «Narrativ og sosial identitet: Nordahl Rolfsen som sosialdemokratisk ideolog» (1997) (LK)
Tom Are Trippestad og Merethe Roos: «[Reformer eller deformer?](#)» (2006) (5 sider)
Laila Aase: «Skolefagenes ulike formål – danning og nytte» (2005) (LK)
Gudmund Hernes: «Sentralpilaren» (1996) (LK)
Hans Skjervheim: «[Det instrumentalistiske mistaket](#)» (1976)
Georg Johannesen: «[Hans Skjervheim og det kommunikative mistaket](#)» (2000)
Martin Eide: «[Det journalistiske mistaket](#)» (1998)
Jørgen Sejersted: «Debattåret som ikkje var – 2004» (2005) (LK)
Elisabeth Ellingsen: «‘Alle spiller. Jeg tror det er derfor det heter *Et dukkehjem*.’ Om litterær fortolkning i en andrespråkskontekst» (2015) (LK)
Leif Johan Larsen: «Noen fagdidaktiske synspunkter på litteraturhistorien som genre» (1995) (LK)
Læreplan: «[Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen](#)» (2017)

TEKSTUTGÅVER:

Heile verk

Heile pensumverk må som hovudregel kjøpast eller lånast av studentane. Det gjeld både primær- og sekundærlitteratur. Fleire av dei norske tekstane finst gratis tilgjengeleg frå nb.no, men kan ikkje lastast ned.

Språkform

Heile tekstpensum skal som hovudregel lesast i original språkform. Det skal t.d. ikkje nyttast omsette versjonar av dansk og svensk litteratur, heller ikkje moderniserte versjonar av eldre norsk litteratur.

UNDERVISINGSOVERSIKT M. PENSUM TIL DEI ULIKE SAMLINGANE:

Samling I: onsdag 31. januar og torsdag 1. februar

Intro – 1 t.

Litteraturhistoriografi – 2 t.

Asbjørn Aarseth: "Periodisering i de estetiske disiplinene"

Edvard Beyer: «Norsk litteraturhistorieskriving fra 1860- til 1970-årene»

David Perkins: «Litteraturhistorie – en aktuell diskusjon»

Den norrøne litteraturen – 3 t.

Soga om Gisle Sursson,

Voluspå

Utdrag frå "Gylvaginng" i *Snorre-Edda*

Utdrag frå *Soga om Olav den heilage*

Preben Meulengracht Sørensen: "Den norrøne litteratur og virkeligheden"

Ballader, stev og folkediktning – 3 t.

Maren Ramskeid (M. B. Landstad): "Draumkvedet"

Anne Skålen (Sophus Bugge): "Margjit og Targjei Risvollo"

Gamlestev: utdrag frå «Frøde-stev»

Nystev: utdrag frå «Elskhug-stev»

"Hvidebjørn Kong Valemon"

"Præsten og klokkeren"

Didaktikk: Klassikerne – 3 t.

Bjørn Kvalsvik Nicolaysen: «Narrativ og sosial identitet: Nordahl Rolfsen som sosialdemokratisk ideolog»

Jon Smidt: «Litteratur i skolen – ord og visjoner i tid og virkelighet»

Gudmund Hernes: «Sentralpilaren»

Laila Aase: «Skolefagenes ulike formål – danning og nytte»

Leif Johan Larsen: «Noen fagdidaktiske synspunkter på litteraturhistorien som genre»

Torill Steinfeld: «Litteraturhistorie i norskfaget – historiske linjer og aktuelle perspektiver»

Samling II: onsdag 7. og torsdag 8. mars

Lyrikk – 6 t.

Dorthe Engelbretsdatter: "Afften Psalme" (1678) (3 s.)
Thomas Kingo: "Den XI. Song: Keed af Verden, og Kier ad Himmelen" (1681)
Petter Dass: "Den Anden Sang: Helliget vorde dit Navn" (1715) (3 s.)
H.A. Brorson: "I skal finde et spædt Barn" ("Mit Hierte altid vancker") (1732)
Johan Herman Wessel: "Vaaren" (1774) (2 s.)
Carl Michael Bellman: Epistel nr. 82 (1790) (3,5 s.)
Erik Johan Stagnelius: "Till Förruttnelsen" (seinast 1818) (1 s.)
Henrik Wergeland: «Til en Gran» (1834) (3 s.) og "Pigen paa Anatomikammeret" (1837) (1 s.)
Nikolai F.S. Grundtvig: «I Kveld blev der banket paa Helvedes Port» (1837) (3 s.)
Johan S. Welhaven: "Lokkende Toner" (1844) (1 s.)
Aasmund O. Vinje: "Ved Rundarne" (1860) (1 s.)
Ivar Aasen: "Sumarkvelden" (1863) (2 s.)
Henrik Ibsen: "Borte!" (1871) (0.5 s.)

Drama, epikk og sakprosa før 1870 – 4 t.

Ludvig Holberg: *Erasmus Montanus* (1721/1731) og Libr. I: Epigram 86: "Store og prægtige løfter" (1744) (3 s.)
Maurits Hansen: "Luren" (1819)
Steen Steensen Blicher: "De tre Helligaftener" (1841)
H.C. Andersen: "Fyrtøjet" (1835) (LK) og "Skyggen" (1847)
Peter Christen Asbjørnsen: "En gammeldags Juleaften" (1843/1870)
Camilla Collett: Brev til Emilie Diriks (1836) (4 s.) og *Amtmandens Døtre* (1854–55)
Bjørnstjerne Bjørnson: *Synnøve Solbakken* (1857)
Aasmund Olavsson Vinje: Innleiing og "Grauten paa Grut" (1861) (totalt 8 s.)
Henrik Ibsen: *Peer Gynt* (1867)

Didaktikk: Danning – 2 t.

Laila Aase: «Litterære samtalar»
Eiliv Vinje: «Om kanon i litteraturundervisninga»
Elisabeth Ellingsen: «'Alle spiller. Jeg tror det er derfor det heter *Et dukkehjem*.' Om litterær fortolkning i en andrespråkskontekst»
«Overordnet del – verdier og prinsipper for grunnopplæringen»

Samling III: onsdag 18. og torsdag 19. april

Det moderne gjennombrotet i skandinavisk litteratur – 7 t.

- Georg Brandes: «Indledning» (1872) (14 s.)
J. P. Jacobsen: “Mogens” (1872) og “Arabesk. Til en Haandtegning af Michel Angelo” (1874) (4 s.)
Bjørnstjerne Bjørnson: ”Om at være i Sandhed” (1877) (5 s.) og “Salme II” (1880) (2 s.)
Herman Bang: «Lidt om dansk Realisme» (1879)
Amalie Skram: Bokmelding av Kiellands *Garman & Worse* (1880) (7 s.) og *Sjur Gabriel* (1887)
Henrik Ibsen: *En folkefiende* (1882) og Brev til Georg Brandes (1886) (3 s.)
Arne Garborg: *Bondestudentar* (1883)
Asbjørn Aarseth: «Det moderne gjennombrotet i mediehistorisk perspektiv»
Alexander Kielland: “Karen” (1882) og Brev til Louise Drewsen (1884) (2 s.)
August Strindberg: «Ett dockhem» (1884) og *Fadren* (1887)
Victoria Benedictsson: «Giftermål på besparing» (1884)
Herman Bang: “Irene Holm” (1890)

Reaksjonen mot det moderne gjennombrotet – 2 t.

- Knut Hamsun: *Sult* (1890) og «Fra det ubevidste Sjæleliv» (1890) (12 s.)
Jonas Lie: ”Andværs-Skarven” (1891)
Sigbjørn Obstfelder: “Navnløs” (1893) (1 s.)
Hans E. Kinck: “Felen i vilde skogen” (1895)
Gustav Fröding: «Strövtåg i hembygden» (1896) (3 s.)

Didaktikk: Kritikk – 2 t.

- Hans Skjervheim: «Det instrumentalistiske mistaket»
Georg Johannesen: «Hans Skjervheim og det kommunikative mistaket»
Martin Eide: «Det journalistiske mistaket»
Jørgen Sejersted: «Debattåret som ikkje var – 2004»
Tom Are Trippestad og Merethe Roos: «Reformer eller deformer»?

Oppsummering – 1 t.